

گزارش کامل تهیه تست خزانۀ لغات

دکتر حسن مینایی فر

گزارش اجمالی این تحقیق در شماره ۱۰۵ (بهار ۱۳۵۲) این نشریه به استحضار خوانندگان محترم رسیده است. اینک گزارش کامل آن چاپ می‌شود و برای آن که خوانندگان نیازی به مراجعه به گزارش قبلی نداشته باشند «هدف» و «روش کار» این تحقیق را مجدداً می‌آورم.

هدف: تهیه تست خزانۀ لغات بمنظور سنجش میزان معلومات ادبیات فارسی در پنج کلاس ابتدایی.

روش کار: بمنظور تهیه تست خزانۀ لغات گروه تحقیق مرکب از دانشجویان روانشناسی دوره شبانه بهر يك از ۴۱ باب دبستان ملی، دولتی، دخترانه، پسرانه که از این دبستانهای موجود در تبریز بر حسب تصادف انتخاب شده بود مراجعه و از هر يك از آموزگاران درخواست کردند که از کتاب فارسی مربوط تعداد ۳۰ لغت بشرح ۱۰ لغت آسان، ۱۰ لغت متوسط، ۱۰ لغت مشکل انتخاب نمایند. از ۲۸۵ نفر از آموزگاران آموزشگاههای انتخاب شده از کلاس اول تا پنجم که اغلب بصورت دو زمانی تدریس میکردند ۷۵۵۰ لغت دریافت داشتند.

لغات مزبور بر حسب درجه دشواری (آسان - متوسط - مشکل) و

به تفکیک کلاسها در جداول مخصوصی که فرکانس هر يك از لغات را نشان میداد درج وبه ترتیب زیر عمل شد :

I

الف : اکثر اتفاق میافتاد که يك لغت بنظر يك معلم آسان و بنظر معلم دیگر در همان کلاس ، متوسط و یا مشکل مینمود. مثلاً لغت «دریا» در کلاس دوم ابتدایی در هر سه جدول (آسان ، متوسط ، مشکل) مشاهده میشد . برای رفع این اشکال فرکانس لغت مذکور را در هر سه ستون باهمدیگر مقایسه نموده ستون مدد (Mode)ار را انتخاب میکردیم .

ب : در هر يك از جدولها لغاتی که فرکانس مساوی داشته و درجه دشواریشان از طرف معلمین بصورت یکنواخت تعیین شده بود یکی از آنها بر حسب انتخاب تصادفی تعیین میشد .

ج : لغاتی که فرکانس قابل توجهی نداشته و از طرف عده معدودی بعنوان لغت (آسان یا متوسط یا مشکل) شناخته شده بود چون از نقطه نظر آماری ارزشی نداشت کنار گذاشته میشد . مثلاً لغت «دیوار» بعلمت اینکه از ۶۳ نفر معلم کلاس سوم فقط دو نفر اظهار نظر کرده بود که یادگیری لغت «دیوار» برای دانش آموزان کلاس سوم مشکل میباشد علیهذا لغت مزبور و نظایر آن برای سهولت تحقیق حذف گردید .

د : چون تعداد لغات در هر يك از کلاسها و گروهها چندین برابر تعدادی بود که میبایست انتخاب گردد ، بدینجهت لغات هر يك از گروهها و کلاسها به ترتیب فرکانسها (لغت بافرکانس بیشتر در بالا و لغت بافرکانس کمتر در پایین) نوشته شده لغات مورد نظر از بالا به پائین انتخاب میگردد . بدین ترتیب تست خزانة لغات در هر کلاس ۶۰ لغت به ترتیب ۲۰ لغت

آسان و ۲۰ لغت متوسط و ۲۰ لغت مشکل تهیه گردید .

II

برای مطالعه ضریب همبستگی موجود ما بین نظرات معلمین و سطح معلومات دانش آموزان در ۱۴ دبستان دخترانه و ۱۴ دبستان پسرانه که برای مرتبه دوم بصورت انتخاب تصادفی تعیین شده بود مراجعه و برای تعیین گروه نمونه از بین فارغ التحصیلان هر کلاس پرسشنامه مخصوصی برای تعیین درجه اجتماعی و اقتصادی (S. E) دانش آموزان هر کلاس در سه گروه A و B و C تکمیل گردید . در هر کلاس و در هر يك از درجات سه گانه ۲۵ نفر دختر و ۲۵ نفر پسر انتخاب و تست تهیه شده در روی ۷۵۰ نفر از فارغ التحصیلان کلاس های اول تا پنجم اجرا گردید . لغات مزبور در هر يك از کلاسهای پنجگانه با ملاحظه فرکانس پاسخهای صحیح مرتب گردید . ضریب همبستگی های موجود ما بین نظرات معلمین و سطح معلومات دانش آموزان بصورت زیر بدست آمد :

$$r_5=69 \quad r_4=72 \quad r_3=61 \quad r_2=58 \quad r_1=65$$

ضریب همبستگی های موجود در کلاسهای اول تا پنجم درستی نظرات معلمین را تأیید کرده و بدین ترتیب تست خزانه لغات بمنظور سنجش میزان معلومات ادبیات فارسی در پنج کلاس ابتدایی تهیه گردید . میانگین زمان لازم برای اجرای این تست در کلاس اول و دوم $Me = 35'$ در کلاس سوم و چهارم و پنجم برابر $Me = 30'$ بدست آمده است .

